

NA HRBTIH SIROMAKOV

In kaj boš naredu, če se bo
zaštekou semafor in bo zate
ves čas rdeča in bo na drugi
strani ceste stau policaj?

(Andrej Rozman)

Prišli smo do dna moralne krize naše oblasti. To je milo povedano! Dogodki zadnjega tedna pričajo, da se stvari skoraj ne morejo več poslabšati, ampak se lahko pričnejo le še »razpletati«. Ob drami rudarjev iz Trepče je kar hitro šla v pozabo sramota, da smo bili kurirji potrditve smrtnih obsodb, ki so jo izrekli iranski fanatiki na prijateljskem in uradnem obisku v Jugoslaviji. Sramota, ki jo je naši državi nakopala njena zunanja politika, je neizmerljiva. Ta madež bo ostal kot velika črna pika v naši zgodovini. Poleg tega je ta teden obšla svet novica, da v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji petsto metrov globoko pod zemljo že teden dni gladovno stavka več kot tisoč rudarjev. Kamen bi se zjokal, naše voditelje pa je komaj ganilo. Ves svet je videl podobo, kako se je moral ljudski voditelj Milošević skrivati pred ljudmi.

Vsi poudarjajo, da je Kosovo stara jugoslovanska rana. Resnic je več in so skrite pet klafter pod zemljo. Počasi se mozaik Kosovo le napolnjuje s kamenčki. Tako je lani v ČKZ izšel zapis izpod peresa Hivzija Islamija z naslovom Albanci: razporeditev, migracije in demografska rast. Iz njega sem izbral nekaj odstavkov, ki nazorno slikajo, če že nič drugega, vsaj tisti pregovor, da je politika kurba. Tudi naša, jugoslovanska! V teh odlomkih vam bom predstavil dr. Vaso Čubrilovića, politika in zgodovinarja. Pred vojno je bil član organizacije Mlada Bosna, po vojni pa je nadaljeval s svojim znanstvenim delom. 7. marca 1937 je napisal elaborat Izseljevanje Arnautov. V njem piše: »Da bi se Arnauti izseljevali, je treba med

njimi pridobiti najprej njihovo duhovništvo in vplivne ljudi, pa naj bo z denarjem ali grožnjami... Drugo sredstvo bi bil vpliv državnega aparata, ki mora do zadnjega izkoristiti zakone, da bi Arnautom čimbolj zagrenili obstoj pri nas: globe, zapiranja, neusmiljene uporabe vseh policijskih predpisov, kaznovanje tihotapljenja, sekanja gozdov, puščanje psov, gonjenje na kulak in vsa mogoča sredstva, ki si jih lahko izmisli praktična policija... Mnogo lahko stori tudi privatna iniciativa. Našim kolonistom je treba razdeliti orožje, če ga potrebujejo. Treba je vzpodbuditi četniške akcije in jim pomagati. Treba je dopustiti, da val Črnogorcev s hribov izzove množični spopad z Arnauti v Metohiji.«

Po tem elaboratu naj bi starojugoslovanska vlada poskrbela, da bi se iz Jugoslavije izselilo 40.000 Albancev. Zaradi vojne se to ni zgodilo. Dr. Vasa Čubrilović pa je 3. novembra 1944 oddal nov elaborat z naslovom: Manjšinski problemi v novi Jugoslaviji. V njem pravi: »Demokratska federativna republika Jugoslavija lahko živi v miru in ji bo zagotovljen razvoj samo, če bo etnično čista in če bo z razrešitvijo manjšinskega vprašanja enkrat za vselej odstranila razloge za trenja s sosednjimi državami. Ko bomo prišli do stališča, da je edina pravilna rešitev manjšinskega vprašanja izseljevanje, bo treba izpolniti vrsto nalog... S tega stališča se je zelo pomembno iznebiti Nemcev, Madžarov iz Vojvodine in Arnautov iz stare Srbije in Metohije...«

Hvala bogu, da takšna fašistoidna politika ni dobila večine glasov v politični garnituri, ki jo je vodil Josip Broz. Taka politika se namreč ne ustavi prej, dokler en narod ne požre vseh drugih. V letu 1989 je ta duh ušel iz steklenice.

Kdo je kriv za to? Zgodovina bo zagotovo razkrila resnico. Sam trdim, da za hudo moralno in mednacionalno krizo, ki jo preživljamo, ni kriv noben narod! Krivi so

politični šarlatani in fanatiki ter fašistoidno nastrojeni politiki, ki se postavljajo na čelo obubožanega ljudstva in se krepijo na račun človeške bede. Tudi znanstvenik, kot je dr. Vasa Čubrilović. O njem je 1980 Miroslav Krleža rekel: » Intelektualno–moralno mrtev je bil že pred petindvajsetimi leti. Njegov prostor kot bivšega člana kmečke stranke velikosrbov je v starem železu. Ne vem, zakaj mu dajemo publiciteto? Ni govoril v lastnem imenu in jemljem ga kot primer, kajti tako misli velik del naše inteligence, srbijanske bom rekel, da ne rečem srbske, in to niso majhne stvari. Čubrilović je politično prazen – živi in umira v tej deželi, toda pojma nima, kaj se tu dogaja.« Tako ga je na smetišče zgodovine pospremil Miroslav Krleža, toda predsedstvo SRFJ ga je ob njegovi devetdesetletnici 12. januarja 1987 z ukazom št. 2 odlikovalo za »izjemne zasluge na področju zgodovinskih ved, za razvoj in krepitev zavesti državljanov, za svobodo in neodvisnost države in za pomemben prispevek h krepitvi prijateljskih vezi in sodelovanje med SFRJ in drugimi državami z redom jugoslovanske zvezde.«

Ko danes, sedmi dan žalostnega upora rudarjev iz Trepče, prebiram trpke podatke, se v meni krepí prepričanje, da noben narod sam po sebi ni kriv. Videti je, da je »avantgarda delavskega razreda« izgubila bitko za oblast v teh dneh, ko je poginila parola: Proletarci vseh dežel, združite se! »Narodno« je preraslo »razredno«. V bistvu pa ne gre ne za narodno ne za razredno. Gre za ljudi, ki jih je ta oblast izčrpala do zadnjega in se je na koncu še sprla med sabo. Zdaj pa se hoče napiti še krvi!